

LJUNGSKILE MAGASIN

L N

www.ljungskilenyheter.se

Fredag 25 oktober 2019

Tema passion

Ett featuremagasin gjort av Journalistlinjen vid Ljungskile folkhögskola

Intro

Ett passionerat slut

Nu har våra veckor som redaktion nått sitt slut. Under hösten har vi producerat Ljungskile Nyheter och detta Ljungskile Magasin.

Under två veckors tid har tidningsredaktionen arbetat på valfri plats med detta temanummer som du nu håller i din hand. Första veckan var vi ute och träffade våra intervjupersoner, skrev våra reportage och fotograferade, och andra veckan har vi redigerat våra sidor och satt ihop tidningen.

Några veckor innan arbetet skulle starta bestämde vi gemensamt i redaktionen att skriva om temat passion. Vi började redan då att förbereda oss innan arbetet skulle börja.

Löven har ändrat färg till rött, gult och orange, och de pryder träden runt om i Sverige. Vi reporterar reste från Ljungskile och träffat människor i Sverige.

Dessa veckor som nyhetschef har inneburit att sammanställa reportrarnas material,

planerat tidningen och skriva denna text.

Dessa veckor, där vi jobbat med vår tidning och våra radioprogram har varit mycket lärorika. Vi har utvecklats och har med oss många nya lärdomar som vi kommer att kunna använda oss av i arbetslivet. Vi har varit på plats när något har hänt, både vid olyckor såväl som evenemang.

I din hand håller du resultatet av vår tolkning av temat passion. Du kan läsa om sport med Europas starkaste kvinna Martina Andersson i Säffle och ungdomslandslagspelaren Philip Sundgren i Göteborg; kultur med den före detta In flames basisten Peter Iwers, och dansaren Jacqueline Montenegro i Göteborg; om hantverk med designern Zamina Scillasdotter i Stockholm och ett besök på ett stickcafé i Göteborg.

Trevlig läsning och ha det gött!

ELIN JOHANSSON

elin.jl18@edu.ljungskile.org

Tre genrer, tre låtar om kärlek

Downtown Train
Tom Waits

Bluesartisten Tom Waits levererar en vacker kärlekslåt om att älska någon som inte känner till ens existens

"Will I see you tonight// on a downtown train?// All of my dreams just fall like rain// well, on a downtown train."

The end of the world
Skeeter Davis

En klassisk kärlekslåt i popstil om hur tomt livet kan kännas efter att man lämnat den man älskar mest.

"Why does my heart go on beating?//Why do these eyes of mine cry?//Don't they know it's the end of the world?//It ended when you said goodbye."

Vermillion pt .2
Slipknot

En melankolisk metallåt om att vara förälskad och besatt av en fantasi som bara finns i ditt eget huvud.

"She is everything to me, the unrequited dream//A song that no one sings, the unattainable//She's a myth that I have to believe in."

Det är vi som gör Ljungskile Magasin:

Frida Andersson

Marcus Eriksson

Alexander Gustafsson

Sarah Holmqvist

Elin Johansson

Karl Meyer

Ansvarig utgivare: Ellen Andersson **Tel:** 0522-68 69 59
Adress: Ljungskile folkhögskola, 459 80 Ljungskile **E-post:** ln@ljungskile.org

Omslagsbild: Elin Johansson

Passion

Ett ord med flera betydelser

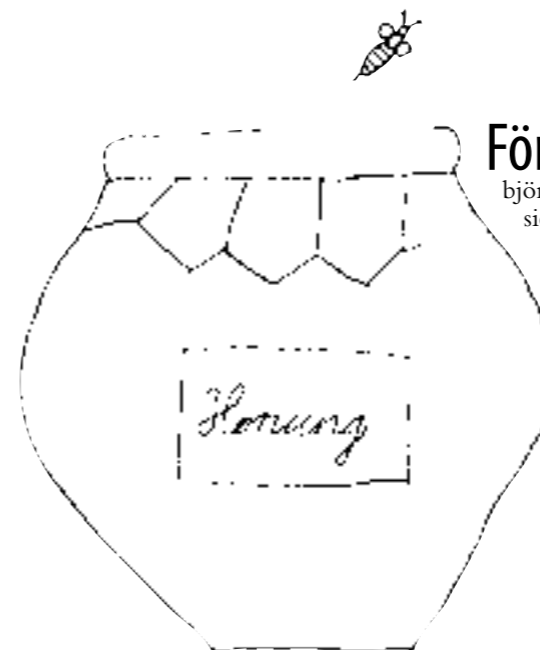
Enligt Svenska akademins ordbok kan ordet "passion" definieras på flera olika sätt. Gemensamt för dem alla är att det finns starka känslor med i bilden.

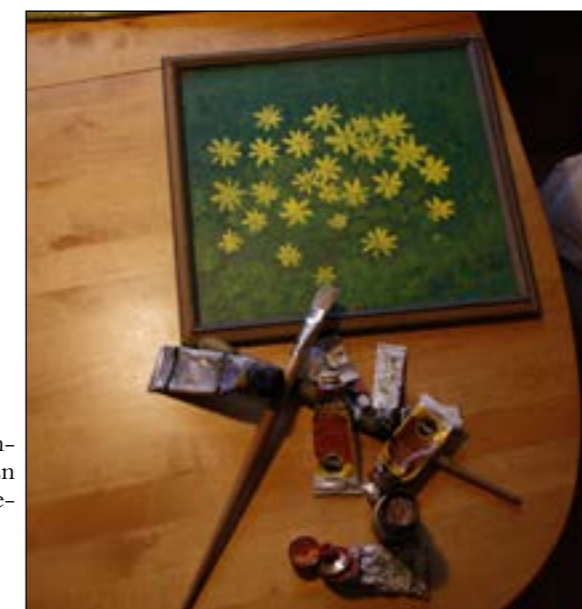
Religion: Flera av definitionerna av ordet har kopplingar till kristendomen och Jesu lidande och död. Ord som "passions-spel" kommer ur denna definition.

Kärlek: Många förknippar kärlek, med starka känslor mellan människor. Sådan kärlek sägs övervinna allt. Amor vincit omnia. Om det är sant kan diskuteras, men den kan åtminstone få människor att hålla ihop i 40 år eller ännu mer.

Föremål: "Honung är ju min passion", sjunger björnen Baloo i den dubbade versionen av Disneys tecknade film Djungelboken. Detta är också en innebörd av ordet, det objekt eller den person som starka känslor är riktade mot.

Intresse: Ytterligare en definition av ordet, kanske den vanligaste, är stort intresse. En viss sport, matlagning eller ett hantverk, till exempel måleri, kan utgöra någons passion.

Proffsdrömmen lever i allra högsta grad

FAKTA

Namn: Philip Sundgren

Ålder: 17 år

Position: Mittback

Klubb: BK Häcken

Moderklubb: IK Kongahälla

Favoritspelare: Lionel Messi

Vid 14-års ålder tog han klivet upp till seniorlaget i sin moderklubb. Därefter gick flytten till BK Häcken och nyligen gjorde han debut i P17-landslaget. Philip Sundgren har redan hunnit med mycket men han är bara 17 år och fotbollsresan har knappt börjat. ↘

TEXT OCH BILD: MARCUS ERIKSSON

Philip Sundgren blickar ut över Kogevi. Fotbollsplanen där hans fotbollskarriär startade.

”Alla har en chans att uppnå sina drömmar. Det gäller bara att lägga ner den tiden och det jobbet som krävs.”

Det är torsdag eftermiddag. Klockan är strax efter fyra och Philip Sundgren är för ovanlighetens skull inte på träningsanläggningen. Efter en tuff bortamatch mot Malmö FF på onsdagskvällen har han och resten av BK Häckens U17-lag fått ledigt.

– Det blev sent. Jag tror att jag var hemma vid två inatt, så det är skönt att vara träningsledig idag, säger Philip Sundgren.

En vanlig vecka innehåller minst en träning per dag, ibland två. Det innebär att mycket av hans tid spenderas på Gothia Park Academy, BK Häckens träningsanläggning. Oftast åker han dit direkt efter skolan, så fritid är ingenting som Philip Sundgren har mycket av. Men det är ingenting som han grubblat över, utan han är säker på att han lägger sin tid på rätt sak.

– Det är det här jag vill göra så det stör mig inte alls. Jag älskar att spela fotboll, säger han.

Philips fotbollsresa inleddes i IK Kongahällas fotbollsskola när han var fyra år gammal. Det var kärlek vid första ögonkastet och nästan all hans vakna tid vigdes åt fotbollen.

– Jag spelade fotboll hela tiden typ. Vi spelade på rasterna i skolan, efter skolan och på helgerna. Jag hade till och med fotbollsskor på mig till skolan, på den nivån var det, säger han.

Det där är något som Philip tror har minskat hos de yngre barnen idag. Istället för att vara ute och röra på sig lockar TV-spel mer. Något som han aldrig riktigt förstått sig på.

– Jag har inte spelat en minut Fortnite i mitt liv och jag tror inte att jag någonsin kommer göra det. När jag var yngre var vi på fotbollsplanen från morgon till kväll, säger han.

Uppflyttad i åldrarna

Philip visste tidigt att han hade talang för fotbollen. Ett tydligt bevis för det var att han tidigt fick spela med äldre spelare. Det gick också bättre och bättre för honom, och trots att han var mindre än alla de andra tog han för sig och det gav resultat. Vid 12-års ålder började han spela mot spelare betydligt äldre än honom.

– Då började jag att spela med U17- och U19-laget i Kongahälla. Så det var allt från fem till sju år äldre spelare i det laget, säger Philip Sundgren.

Philips pappa har under hela hans uppväxt motiverat honom till att lägga ner mycket tid på fotbollen. Utöver de schemalagda träningarna med laget varje vecka lade Philip mycket tid på att träna på egen hand. En egen träning kunde innebära allt från att gå ut och löpa till att träna på crossbollar.

– Typ om jag satt hemma och kanske spelade Fifa eller något kunde pappa komma och säga: Just nu är någon annan ute och tränar och blir bättre. Det var bra för mig att få den pushen ibland, säger han.

Efter två säsonger i U17- och U19-laget var det dags för nästa steg: IK Kongahällas A-lag och spel med seniorer i division 3. Ett stort steg för Philip som beskriver de första veckorna som tuffa. Men trots sin ålder och i sammanhanget ringa kroppsstorlek kom han snabbt in i det.

– Jag kommer ihåg att det var mycket högre tempo än vad jag var van vid. Mycket mer fysiskt också så det var svårt. Men jag försökte göra det jag var bra på. Använda min teknik och min snabbhet på ett bra sätt. Sen kom fysiken och tempot med tiden vilket gjorde att det gick bättre och bättre, säger han.

Det tog inte lång tid innan han hade spelat till sig en plats på det centrala mittfältet i IK Kongahällas A-lag. Trots tuff konkurrens spelade Philip många matcher från start under sin första säsong som seniorspelare. Det gick bra och han kände att han utvecklades mycket av att spela på seniornivå.

– Det taktiska, det fysiska och vinnarmentaliteten. Det var mer på riktigt än innan och jag utvecklades mycket under mina år i A-laget, säger han.

Intresset ökar

Philips första säsong som senior hade fått större klubbar att bli intresserade och det blev bara en halv säsong till i IK Kongahälla innan flyttlasset gick.

– Jag är jätteglad att jag gjorde ett och ett halvt år på seniornivå. Den tiden har verkligen gjort mig till en bättre fotbollsspelare, säger Philip Sundgren.

Seniorlag från division 1 och division 2 var intresserade, men Philips fokus låg på någon av de stora akademierna i Göteborg. Han hade tidigare provspelat med IFK Göteborg, men det blev ingen flytt till ”Änglarna”. Istället föll hans val på BK Häcken. Efter cirka ett och ett halvt års spel i laget från Hisingen känner han att han gjorde rätt val.

– Jag trivs jättebra i Häcken. Vi har riktigt bra tränare, många duktiga spelare och jag känner att jag utvecklas hela tiden, säger han.

Ett steg ner i planen

Sedan ankomsten till BK Häcken har Philip blivit omskolad från centrala mittfältet till mittback. Där har han lärt sig att ta mer ansvar och att styra laget bakifrån. Dessutom blev han inför den här säsongen utsedd till lagkapten i U17-laget.

– Det var inget som jag hade väntat mig, men det är roligt och jag trivs med att ha det ansvaret, säger han.

Nästa år ska Philip på permanent basis endast spela med U19-laget i BK Häcken. Han har under det gångna året varit med på lagets träningar och även spelat ett antal matcher. Men inför nästa säsong har han

sina målsättningar klara för sig.

– Göra minst en träning med A-laget. Men först och främst vill jag ta en startplats i U19-laget och fortsätta utvecklas hela tiden, säger han.

Philip jobbar mycket med att sätta målsättningar för sig själv. Han tänker både kort- och långsiktigt och han tycker det är viktigt att hela tiden sträva för att uppnå nya mål. Bara för någon vecka sedan bockade han av sina långsiktiga målsättningar: att debutera i ett svenskt ungdomslandslag.

– Det var riktigt mäktigt. Jag har varit med på landslagsläger tidigare men inte fått debutera. Så det var väldigt roligt och en mäktig känsla att ta på sig landslagströjan för första gången, säger han.

Philip sätter upp höga mål för sig själv och han drömmer stort. För honom är ingenting orealistiskt.

– Alla har en chans att uppnå sina drömmar. Det gäller bara att lägga ner den tiden och det jobbet som krävs, säger han.

Vart ser du dig själv om fem år?

– Utlandsproffs. Antingen i Spanien eller England. ■

Deppigt efter att ha släppt in en sen kvittering i landslagsdebuten mot Turkiet.

Bild: Privat

Efter att ha förlorat den första matchen i trenationsturneringen i Tjeckien tog Sverige en poäng mot Turkiet.

Bild: Privat

Europas starkaste kvinna bor i Säffle

TEXT OCH BILD: ELIN JOHANSSON

En kall höstdag träffade jag Sveriges och Europas starkaste kvinna, Martina Andersson. Hon har tränat och tävlat strongman sedan 2015 och har vunnit tävlingar som SM och EM tre gånger sedan starten på sin karriär 2015.

Styrka och bra grepp behövs för att lyfta stängen. Den som Martina Andersson lyfter väger 80 kilo.

Martina Andersson, 30, tränar och arbetar på ett gym som ligger i en stor byggnad i ett industriområde i Åmål.

När man kommit in genom entrédörren och gått upp för en liten trappa kommer man in i receptionen där det till höger står några svarta skinnsoffor, klädhängare och hyllor med kosttillskott. Till vänster leder en dörr in till Martina Anderssons arbetsrum med bland annat en massagebänk. Vi sätter oss i en av sofforna i receptionen. Martina Andersson har på sig en grå tjocktröja som döljer hennes kraftiga armar. Hon sitter framåtlutad och då och då tar hon en klunk ur den röda burken med energidryck som står på bordet framför henne.

Martina Andersson är uppväxt i Tomelilla och flyttade till Säffle för två år sedan tillsammans med sin sambo.

I år har hon tävlat i två tävlingar. I mitten av oktober tävlade hon i SM där hon försvarade sin titel för tredje gången.

I början av augusti vann hon EM, även det för tredje gången. SM-tävlingen som arrangerades i Solna hade hon inte tränat specifikt inför, utan målsättningen var VM som arrangeras i Florida den 1-3 november. Där använder de tyngre vikter. VM brukar arrangeras i december men detta året en månad tidigare.

– Mitt mål i år har varit att vinna alla tävlingar och jag har klarat av två mål hittills. Första året jag tävlade i VM kom jag tia, i fjol kom jag sexa. I år vill jag ha en pallplats.

Ovanliga redskap

Strongman är en sport där man gör tunga lyft eller hanterar tunga vikter.

De olika grenarna går ut på att lyfta tyngst eller snabbast. De klassiska baslyften är marklyft, knäböj och bänkpress i olika varianter. Vilka grenar som kommer på en tävling får deltagarna veta ungefär en månad i förväg för att kunna träna och förbereda sig.

Det är en idrott som kostar mycket pengar och tar mycket tid.

– Ett tävlingsår kostar mellan 70 000 och 100 000 kronor, beroende på var man ska tävla, säger hon.

Vi går runt i gymmet. Hon tar av sig tröjan och blottar de muskulösa armarna. Hon lyfter en skivstång, som ett marklyft. Stången väger 80 kg utan extra viktplattor.

– När jag kört marklyft den senaste tiden har jag värmt upp med att köra 75 kilo, säger hon.

Hon tillbringar mycket tid på gymmet, både med att träna själv och hjälpa andra. Hon har gruppträning och personliga pass

och erbjuder massage.

– När jag tränar själv kör jag med tempo. När jag gjort en övning kör jag nästa direkt efter. Men när jag kör med killarna som jag för det mesta tränar med, då ska de sitta och prata i fem minuter mellan varje övning, säger hon.

Hon tränar mycket kondition för att få upp flåset. Det är en fördel på tävlingarna, eftersom hon snabbt kan återhämta sig mellan grenarna.

Strongman är en dyr sport, eftersom man själv behöver skaffa all utrustning: traktordäck, atlasstenar, sandsäckar för att nämna några ovanliga redskap. Sedan är det resor till tävlingarna och boende där. Sällan finns det några prispengar, och om så skulle vara fallet så är det inte jättemycket i potten för vinnaren.

– Det är min pappa och min sambo som har tillverkat den utrustningen som jag använder. Så nu har jag i princip allt jag behöver, säger Martina Andersson.

Nere i gymmets källare har Martina Andersson ett eget rum där hon har sina så kallade atlasstenar och har byggt upp olika höjder av brädor och träplattor som man ska flytta upp stenarna på och har sina atlasstenar nedanför. Där förvarar hon också sina traktordäck.

I händer håller Martina Andersson farmersväskor som väger 40 kilo styck.

Martina Andersson tycker inte att kosttillskott är nödvändigt.

Hon äter vanlig mat men i större mängder. De kosttillskott hon tar är magnesium och kalcium, men proteinpulver och sportdrycker har hon valt bort.

Martina Andersson visar mig runt. I en del av gymmet finns redskap som använts för strongmanträning. Dels en trestegstrappa som man ska bära upp tre olika vikter på. Dels finns Farmers Walk-väskor som väger 40 kilo styck. I tävling väger varje väska 102 kg.

Bra strategi

Inför en tävling tränar hon med de vikter som gäller på tävlingarna. Några veckor innan tränar hon två veckor med 80 procent av vikten, sedan två veckor med 90 procent och en vecka med 100 procent av vikten. Veckan innan tävling vilar hon från vikterna och kör kondition och promenader.

De flesta som utövar sporten är män och bor i andra länder än Sverige. Men en del kvinnliga utövare finns det, inte minst i Värmland. Martina Andersson har många tjejkompisar inom sporten.

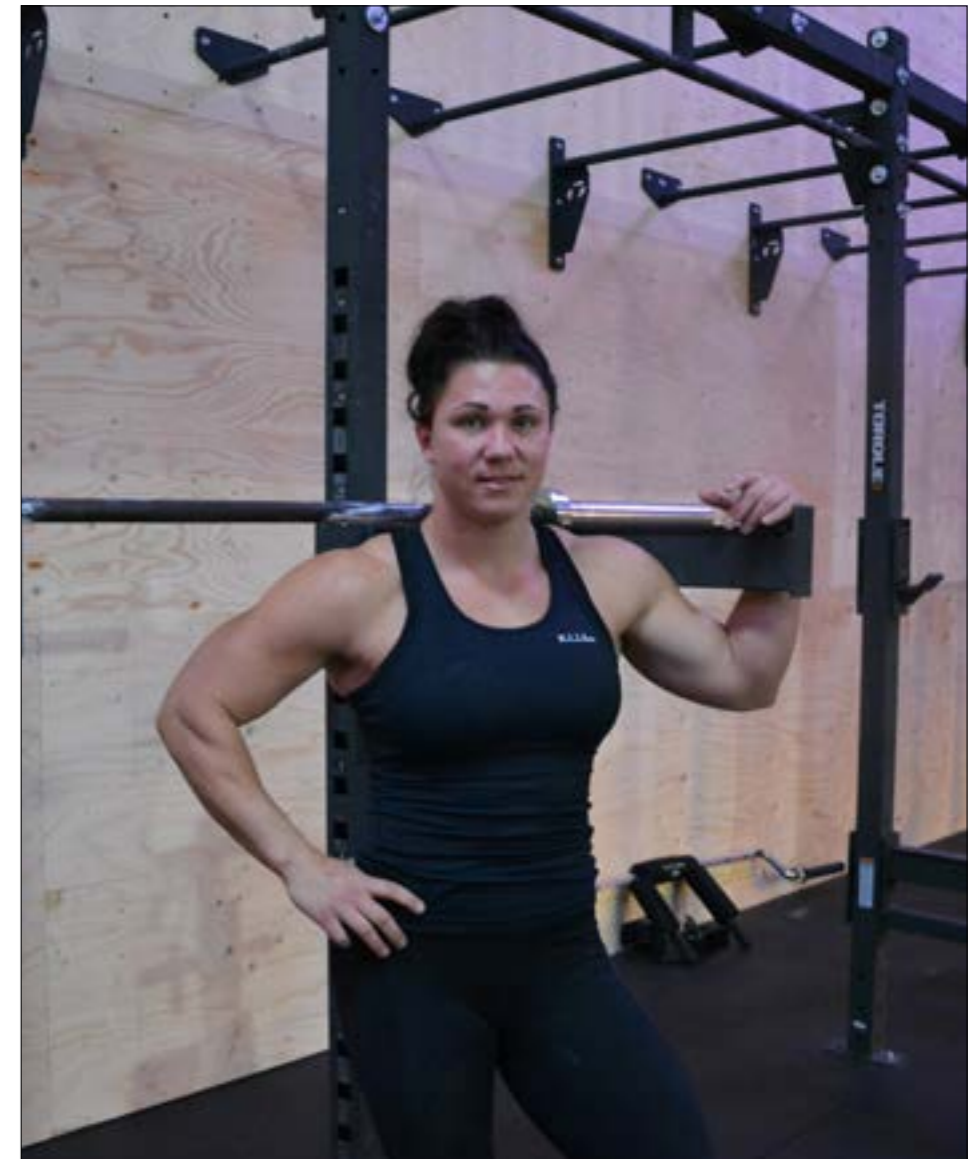
– Vi brukar heja på varandra. Jag har en bästa kompis som tävlade i en gren som jag vet att hon är duktig på och jag sprang ut och peppade henne, säger hon.

Kvinnorna är mer peppande mot varandra än männen. Många i publiken tycker att det är konstigt att heja på sin motståndare.

– Det är ju alltid den starkaste som vinner. Det spelar ingen roll om man peppar någon, säger hon.

Strongman ger en allsidig träning, enligt Martina Andersson.

– Det är en bra sport för man tränar hela kroppen. Men det sliter på kroppen när jag kört tungt i tre månader, säger hon.

Martina Andersson har tävlat strongman sedan 2015.

Vad kan finnas på menyn? Kcal: 3400

Frukost

Lättkvarg utan tillsatt socker
Granola utan socker
Clementin eller annan citrusfrukt
Knäckebröd
Naturell keso

Mellanmål

Naturella riskakor
Jordnötssmör
Äpple

Lunch

Lax
Okokt quinoa
Gröna ärtor
Morot
Lättkvarg

Mellanmål eftermiddag

Proteinpudding
Lättkvarg
Sötmandel
Äpple

Middag

Nötfärs
Krossade tomater
Okokt basmatiris
Naturell keso
Paprika
Broccoli
Sriracha eller ketchup

I militärpressen pressas en vikt ovanför huvudet. Utan vikter väger stängen 70 kilo.

Intresset för träning kom när Martina Andersson gick i nian och var överviktig. Hon spelade fotboll men orkade inte att köra en hel match. Hon bestämde sig för att ta tag i detta och började träna kondition för att gå ner till sin målvikt.

Sommaren 2015 var hon med en tjejkompis som skulle köra strongman och Martina Andersson hakade på och tyckte att det var en rolig sport.

– Det är mycket häftigare att lyfta däck än att lyfta en skivstång, säger hon.

Senare samma år, vann hon sin första tävling och blev Sveriges starkaste kvinna.

Människor har sedan länge velat mäta sin styrka med andra. På Island finns det många

historiska stenar från sporten som man åka och se på. Man kan till exempel testa att lyfta den beryktade stenen Húsafell som väger hela 186 kg.

Det var Snorri Björnsson som hittade stenen för omkring 200 år sedan. Han förvarade den vid en gethage som man skulle bära stenen runt. Sträckan runt hagen var 50 meter och kunde man bära stenen runt hela sträckan blev man klassad som fullsterkur, väldigt stark.

Det som är nästa mål för Martina Andersson är att fortsätta träna och förbereda sig inför VM som är hennes nästa och sista tävling för i år.

Principer för en tävling

I strongman tävlar man i ett antal grenar. De olika grenarna bedöms på tid, tillrygga lagd sträcka, antal repetitioner, uppnådd höjden och uppnådd maxvikt.

Hercules Hold: En greppgren som går ut på att man ska hålla emot handtag som drar armarna utåt så länge som möjligt.

Truck pull: En gren som går ut på att dra ett tungt fordon en sträcka på tid.

Atlas stenar: En gren som går ut på att lyfta stenar med olika vikt upp till olika höjder.

Farmers Walk: En gren som går ut på att bära en farmersväska i varje hand och gå en viss sträcka.

Källa: Bolestrongteam.se

Mobil och hörlurar

Att träna utan hörlurar går om man vill lyssna gymmets musik eller naturen. Men att träna med egen musik kan ge mer pepp.

Vattenflaska

När du tränar svettas du. Drink vatten eller annan dryck under ditt pass.

saker att ha i träningsväskan

Hänglås

För att kunna låsa in sin väska på gymmet.

Snack/frukt

Något att tugga på innan eller efter träning för att ge kroppen energi, med extra protein.

Skor

Välj skor efter vad du ska träna är det bra att ha vanliga inneskor. Ska du lyfta tungt kan det vara bra att ha tyngdlyftningsskor.

“Det ska skava lite”

Zamina Scillasdotter vill väcka tankar med sina kläder

Zamina Scillasdotter är konstnär, skräddare och designer. När hon syr kläder handlar det om mer än bara själva plaggen, hon vill sätta dem i ett större konstnärligt sammanhang – där gränsen mellan olika skapandeprocesser suddas ut.

Text och bild: Karl Meyer

“Jag vill ge mina saker ett syfte, varför ska jag få sy den här tröjan när det finns så många tröjor i världen?”

Draperierna dras för, bonsaiträdets och pappren på bordet får ursäkta sig, för nu blir det kombinerade vardagsrummet och köket till en syateljé. Zamina Scillasdotter hänger metodiskt upp kavajer och rockar på galgar längs med gardinstången, symaskinen och pärmar med hennes projekt i läggs fram på det runda köksbordet. Allt är på sin plats och inte minsta lilla justering behöver göras innan fotograferingen kan börja.

Närmare än naket

“Närmare än naket” är namnet på Zamina Scillasdotters examensarbete. Det innebar en ständigt växande process och hon tog inspiration från allt vad konsten hade att erbjuda. Idén till gångstilen som hennes modeller använde kom från en dansföreställning och fotoutställningar hon besökt bjöd på influenser som användes i hennes bilder. Med sitt skapande vill Zamina Scillasdotter ställa frågor om den ständiga jakten på lycka i dagens samhälle och hur sociala medier påverkar oss. Men först och främst visar det vem hon är.

–Det var verkligen hela jag, min bakgrund och till där jag är nu. I det här projektet tog jag också in musik och dansare som gick modeller. Jag ville skapa ett större sammanhang och en större upplevelse när man såg showen, just för att jag har dansat själv,

skrivit musik och sjungit. Jag har utgått från dikter som jag skrivit som handlar om det här – för att ge det en helhet, berättar hon.

Temat var baserat på psykisk ohälsa och vad som faktiskt är under huden på oss. Projektet synliggör det som normalt inte visas.

– Närmare än naket – man kan stå naken men ändå inte vara blottad på det sättet att alla känslorna hamnar så att man kan se dem, förklarar Zamina Scillasdotter. Vissa grejer kan se obehagliga ut och jag tycker om det. Jag tycker det ska skava lite. Inte bara en blommig hippieklänning, och att man bara ska tänka “fin”, utan att man ska känna någonting, säger hon.

I kontrast till den massproducerade kläddindustrin vill Zamina Scillasdotter ge sina kläder en annan mening. Miljö- och hållbarhetsaspekter är viktiga komponenter i hennes skapande men hon vill även att hennes plagg ska vara mer än just kläder – de ska vara konst. Experimentellt utformade, men samtidigt möjliga att ha på sig.

– Jag vill ge mina saker ett syfte, varför ska jag få sy den här tröjan när det finns så många tröjor i världen? Det ska vara något som bidrar med någonting. Man kan ha på sig den, men den är ju stel, det är ju verkligen ett konstverk, säger Zamina och pekar på den spröda klänningen som ser ut som om den vore gjuten i gips, med fodring som kan påminna om räkchips. Klänningen är från projektet “It’s in the eyes of the spectator” och det är just det som är grejen, alla tänker nog inte på tilltugget från en kinakrog, utan kanske på något helt annat.

Skapandet ligger i släkten. Zamina Scillasdotters gammelmormor var mönsterkonstruktör och den äldsta systemen har ett designföretag. Tillsammans med sin syster gjorde Zamina Scillasdotter kläder till hennes musikframträdanden i grundskolan.

– Mitt skapande har alltid varit igång. Redan i grundskolan så hade jag en stark passion för både musik och sysslöjd. Jag har jobbat i en syaffär sen jag gick i åttan och ef-

ter gymnasiet jobbade jag heltid och sydde ett nytt plagg varje vecka, jag blev helt galen i skapandet, säger Zamina Scillasdotter.

På Tillskärarakademin, en skola för mönsterkonstruktion, sömnad och design, ägnade Zamina Scillasdotter mycket tid åt traditionsenligt skrädderi. Men nu ville hon prova något nytt – och det experimentella skapandet tilltalade henne. Hon gjorde sin praktik hos Iris van Herpen i Amsterdam, av många ansedd som en av de mest framåttänkande modeskaparna i vår tid. På Van Herpens studio i Amsterdam jobbar man med tekniker som för bara ett tialt år sedan var totalt främmande. Klänningar skrivs ut ur 3D-skrivare och byxssömmar skärs till med laserskärare.

– Det jag skapar är taget från en känsla, det är som om mitt inre kommer ut i kläder. Både Iris van Herpen och Rick Owens (en annan megastjärna på designerhimlen) jobbar väldigt mycket med en känsla i plaggen, det var det som lockade mig.

Just nu jobbar Zamina Scillasdotter deltid som sylvärdslärling för en grupp högstadieselever. Trots att det är givande att se tidigare ointresserade elever få upp ögonen för att sy – så känner hon att hennes utbildning inte kommer till sin fulla rätt. Om fem år ser hon sig själv någon annanstans.

Zamina Scillasdotter har skrivit kontrakt på en lokal i Stockholm där hon ska starta upp sin egen verksamhet. Skapandet kommer ske i nära samarbete med en annan skräddare och en mönsterkonstruktör. Hon beskriver det som en "syfabrik fast i Sverige".

– De har mycket kontakt med företag och Operan, så via dem kommer jag kunna ha samarbeten när jag vill eller behöver jobb. Samtidigt som jag kan etablera eget. Jag kommer vara under vingarna på några bra personer, det känns som en bra start.

Modevisning i källaren

Källarförrådet där Zamina Scillasdotter förvarar sina skapelser är fyllt från golv till tak med papperskassar. Ur påsarna dras det ena plagget efter det andra fram och hängs upp på de gråa metallstängerna, hela reper-

toaren ska med. Vid första anblick är det svårt att tro att det rymmer cat walk-material och specialbeställningar till artister i de bruna pappkassarna. Zamina Scillasdotter håller upp en coop-påse där ett av hennes plagg, klänningen "Utbränd", ligger inlindat i en sopsäck – en beställning åt artisten Grant för hennes uppträdande på Brilliant Minds-galan i Stockholm. När hon plockar upp plagget och det reflekteras i ljuset ser det bokstavligen ut som att klänningen står i lågor.

– Det var så här jag levererade klänningen till Grant, säger hon och skrattar. Jag vill jobba med artister som uttrycker sig genom musiken och får komplement med mina plagg. Hon hade sett min klänning och hörde av sig och sa att hennes låt handlade om psykisk ohälsa och att hon jättegärna ville bära min klänning.

En granne kommer ner i källaren för att hämta något. Hon har tur, hennes förråd är det enda som inte agerar galghängare.

– Vi har lite modevisning här, säger Zamina Scillasdotter och ler brett. ■

"Det jag skapar är taget från en känsla, det är som om mitt inre kommer ut i kläder"

IRIS VAN HERPEN

Den holländska designern Iris van Herpen startade sitt eget märke, med samma namn som hon själv 2007 efter att ha studerat mode och design på skolan ArtEZ Institute of the Arts Arnhem. Redan efter sin första modevisning 2007 så får van Herpens kombination av traditionella och extrema materilamodevärldens ögon på sig.

Hon blir snabbt ansedd som en av de stora nyskaparna i sin bransch och 2011 är hennes 3D-utskrivna klänning med på TIME Magazines lista över årets 50 bästa uppfinningar.

Van Herpen arbetar experimentellt och vill hela tiden tänja på gränserna för vad kläder kan vara. 2014 besöker hon CERN, världens största partikelfysiklaboratorium, och utför experiment med magneter som hon senare skulle få användning för i sitt skapande. Hon har gjort flera återbesök sedan dess.

Flera världskända artister och skådespelare, som Beyoncé och Scarlett Johansson har burit hennes kläder på galor och i musikvideos.

irisvanherpen.com

PASSION FÖR SKOR

Ända sedan barnsben har Ellen Svensson haft ett brinnande intresse för kläder och i synnerhet skor. Allt från sneakers till höga klackar kan man hitta i hennes gedigna skosamling. Vart intresset kommer ifrån är hon osäker på men det har ständigt ökat genom åren. Efter en noggrann utvärdering av skosamlingen kom hon fram till följande sex par:

Balenciaga Triple S

– Jag gillar de här skorna för att de är snygga, balla och otroligt sköna. Dessutom är de lite mer exklusiva än vanliga sneakers.

Eytys doja Coffee

– Enligt mig gör Eytys de skönaste skorna i världen. De här skorna är dessutom i en väldigt snygg färg. Jag gillar dem jättemycket.

Dr Martens Jadon

– Väldigt fina skor. Dessutom är de gjorda i velvet så lädret är lite annorlunda än i vanliga fall. Sköna skor som kan användas under hela året.

Special Stan Smith

– Mina costume made Stan Smith sticker ut på grund av att jag hjälpt till med designen. Dessutom finns det bara ett par som ser ut så här.

Adidas Campus

– Adidas Campus har jag haft många par av genom åren. Prisvärda skor som även de är väldigt sköna. Gillar också färgen på det här paret.

Eytys mother canvas

– Som jag nämnde innan tycker jag att Eytys gör de skönaste skorna som finns. Annan modell än den förra men lika snygg och lika skön.

Hårdrock, öl och att vara chef över sin egen tid

TEXT OCH BILD: ALEXANDER GUSTAFSSON

PETER IWERS

Född: 15 maj 1975

Uppvuxen: Runt om i Göteborg.

Familj: Fru, två döttrar och en son.

Första turnén? Europa turné med In flames och ett norskt band som heter Dimmu Borgir. Jag var 22 år gammal.

Största musikinfluensen? Omöjligt att välja en men om du tvinga mig säger jag Dio.

Den före detta In flames artisten Peter Iwers äger, tillsammans med ex-trummisen, Daniel Svensson, bryggeriet Odd Island Brewing.

“Freedom is to be able to go in any direction”. Frihet är att kunna gå åt alla håll. Så lyder en rad i första versen på In flames låt “Transparent”. Detta är något som den före detta basisten i bandet, Peter Iwers, tagit fasta på. Efter att han lämnade bandet 2016 har han sysslat med allt från ölbryggeri, krögarliv, nya musikprojekt och en kampanj mot mobbning.

En intervju är bokad med före detta basisten i ett av Europas största hårdrocksband genom tiderna. Mötet ska ske vid Odd Island Brewery i Lindome. Ett bryggeri som han och hans kompanjon, som var trummis i tidigare nämnda band, driver ihop. Det är hårda killar vi pratar om. Män med stora skägg och kropparna utsmyckade med tatueringar. På lastkajen står en lastbil och packar pallar av öl och när man kliver in i bryggeriet möts man av ett högljutt surrande från arbetet av att tillverka öl.

Lite som man förväntar sig av ett bryggeri som är grundat av två hårdrockare: Höga metalliska ljud blandat med motorljudet från lastbilen och öl i mängder. Det är hårdrock.

Men samtidigt finns det en känsla av att det är något här som inte riktigt passar in i bilden. Ett svagt ljud som man bara kan ana under bruset av allt annat. En bjällra? Först när lastbilen kör iväg och decibelnivån sjunker en aning kan man urskilja var det malplacerade ljudet kommer ifrån. Ur högtalarna runt om i bryggeriet spelas det munter julmusik. Dagens datum är den 15 oktober. Övrigt kan man tycka, men för Peter Iwers är det inget konstigt alls.

– Musiken har alltid varit en del av mitt liv och jag använder den för att tonsätta min vardag. Jag tänker på det lite som ett soundtrack till livet. Och idag hade jag julstämning i kroppen. Då blir det julmusik, säger han.

Skulle bli större än brorsan

Så länge Peter Iwers kan minnas har han varit omgiven av instrument. Allt från

dragspel till gitarrer. Hans morfar spelade bland annat tillsammans med revyartisten Sten-Åke Cederhök. Så att han själv började med musik var ingenting som hände, musiken var en del av honom redan från början. Därför var det heller inte förvånande att han började spela i ett band. Men att han hamnade i metalscenen berodde till stor del på hans storebror.

– Min bror var min hjälte när jag växte upp och jag ville göra allt som han gjorde, fast ännu mer. När han gick med i ett band så gick jag med i ett annat, och när hans band gick och blev stora gick mitt band och blev ännu större, säger Peter Iwers och skrattar.

Att In flames blev är ingen överdrift. Längs väggarna på bryggeriet hänger det grammysdiplom och platinaskivor i en härlig mix med gitarrer och basar. Men efter att ha varit med i In flames i 19 år hoppade Peter Iwers av 2016. Bara ett år efter att Daniel Svensson, dåvarande trummis i bandet och numera kompanjon i bryggeriet, hoppade av.

– Jag kände att det inte var samma goda

På väggarna hänger fullt av priser och diplom från tiden då Peter Iwers och Daniel Svensson var med i In flames.

stämning i bandet längre, men vi är inte ovänner och jag ångrar inte min tid med dem. Musik är min stora passion, och jag älskar att stå på scenen och spela. Men till det hör också att få skapa musik. I In flames skrev varken jag eller Daniel något. Vi var bara med och arrangerade musiken. Men jag ville skapa också.

Trots att Peter Iwers inte skrev musik för

In flames höll han ofta på med andra sidoprojekt där han skapade musik. Men att vara på turné sex till åtta månader, ha familj och dessutom ha andra sidoprojekt blev för mycket. Han hade dock svårt att ge upp musiken, så strax efter att han hoppade av In flames gick han med i ett nytt band.

– Redan innan jag hoppade av In flames hade jag pratat med Jesper Strömblad,

grundaren av In flames, om att skapa ett band tillsammans. Men då skulle det vara ett demokratiskt band där alla fick vara med och skriva och få sin röst hörd. Men så blev det inte. Vi släppte ett album och jag hoppade av strax efter det. Det kändes nästan som att jag hoppade av innan jag ens hade börjat, säger han.

Arbetar mot mobbing

Något som alltid har varit väldigt viktigt för Peter Iwers är att människor blir behandlade rättvist. Han blev själv mobbad när han var yngre och menar att det inte alltid är så självklart att den som mobbar faktiskt vet om att han mobbar. Ofta kan mobbaren tro att det den gör bara är ett harmlöst skämt. Detta var något han upptäckte när han som vuxen pratade med personen som mobbade honom värst av alla.

– Han frågade mig varför jag bytte skola när vi var yngre. Jag såg på honom som om han var dum. Det var självklart för mig att han måste ha vetat om att han mobbade mig. Men när jag sa att det var han som var den största anledningen till att jag bytte skola så tog han det väldigt hårt. Han hade ingen aning om vilken negativ effekt han hade på mig då, säger Peter Iwers.

Detta fick Peter Iwers att tänka efter, och när Paulo Mendonca, en svensk funkartist, berättade om sitt projekt Artists united aga-

Daniel Svensson, före detta trummis i In flames står och kapslar burkar.

inst bullying var det självklart för honom att hoppa på. Tillsammans med ett gäng andra artister gjorde de en låt, Hero, som handlar om mobbing. Tanken med hela projektet är att belysa att mobbing sker och att även om man inte tror att man skadar någon med sina skämt finns det en risk att man gör det.

– Det är en svår balans, visst måste man kunna skämta med varandra utan att det ska kallas mobbing. Men man vet aldrig hur en person tar till sig skämten. De kanske tar väldigt illa vid sig. Vi vill upplysa att man ska vara lyhörd och tänka sig för vad man säger, konstaterar Peter Iwers.

Sen finns det de som inte alls håller med om Artists united against bulllys filosofi. Han menar att det finns vissa som fortfarande ser människor som djur och att det är de starkaste som överlever i samhället.

– Jag har stött på folk där ute som säger att det bara är så naturen ser ut. De påstår att

det finns alfahannar och sen finns det svagare individer och att det bara är så det är. Vilket är ett väldigt förlegat sätt att se på saken, säger han.

Men elaka människor finns överallt enligt Peter Iwers, och det blir inte bättre bara för att man växer upp. Han har själv stött på mobbing bland vuxna och menar att det

Musiken kommer vara med mig hela livet och jag kommer aldrig sluta spela

PETER IWERS

inte är ovanligt alls. Men då, som med all mobbing, är det viktigt att ställa sig upp och våga säga ifrån. Just detta jobbar Artists united against

bullying mycket med. – Vi åker runt på spelningar och träffar olika artister och konstnärer, folk som helt enkelt skulle kunna vara någons idol och vi ber dem vara med i Artists united against bullying. Tackar de ja tar vi ett foto på dem där de håller upp vår logga som de sedan

Det kommer ofta artister och besöker bryggeriet. Här är två av medlemarna i Millencolin.

lägger upp på sociala medier, säger han.

Tanken med detta är att personer som blir mobbade och som mobbas ska få se sin idol ta avstånd och fördöma mobbing. Vilket Peter Iwers hoppas kan ge lite tröst för den som blir utsatt och få den som mobbar att tänka efter.

Peter Iwers har som sagt många bollar i luften: en krog, ett bryggeri och en del annat. Och det har alltid varit viktigt för honom att försöka göra så att folk känner sig välkomna in i hans verksamheter. Han säger att han är väldigt opretentiös och vill att hans verksamheter ska utstråla det också.

– Det är därför jag spelar julmusik när jag känner för det. Man ska kunna komma in här oavsett vem man är och känna sig välkommen.

Vill bestämma över sin tid

Peter har alltid känt att det är viktigt för honom att vara chef över sin egen tid. Han följer sin passion i allt han gör och han testar nya saker och har ständigt nya projekt på gång. Alla genomsytrade av att folk ska acceptera varandra. Och ska man tro textraderna, "freedom is to be able to go in any direction" är Peter Iwers verkligen fri, han går dit hans passion leder honom. Men trots alla sidoprojekt finns det ändå en passion som glöder hetare än alla andra. Musiken.

– Musiken kommer vara med mig hela livet och jag kommer aldrig sluta att spela. Jag har faktiskt ett helt nytt projekt på gång. Ett projekt där allt är demokratiskt och alla har lika mycket att säga till om. Jag vill inte säga för mycket just nu, förrän alla är redo, men det är många stora namn med. Jag kan lova att det kommer att bli stort.

In flames på spelning i Trollhättan strax innan Daniel Svensson lämnade bandet.

Passion som sticker ut

Räta och aviga. Hemma, på stan och på jobbet. Överallt finns människor som sticker. Drivkrafterna är olika. Sammanhangen hantverket utövas i skiljer sig också, men allt utgår ifrån räta och aviga maskor.

TEXT OCH BILD: FRIDA ANDERSSON

Eftermiddagsregnet kan behövas. Markiserna över kaféfönstren skulle behöva sköljas ordentligt för att återfå den gula färg som nu bara kan anas under lagren av vägdamm. Men hur välbehövligt regnet än är, verkar de flesta göteborgarna undvika att vistas i det. På Östra Larmgatan är regndropparna många men människorna få. Inne på kaféet däremot är det fullt av liv och rörelse.

Träffen börjar egentligen inte förrän klockan 17, men redan en halvtimme innan dess är det fullt runt det bokade långbordet. De flesta som sitter där har en mugg framför sig, i samma gula nyans som markiserna antagligen en gång hade. Och alla – utan undantag – har en stickning i händerna. Det är torsdag eftermiddag och Stickklubben i Göteborg har samlats för att fika, umgås och inte minst sticka.

– För mig är det avslappnande, säger Meri Tidborg.

De som sitter närmast den ena kortändan bakar undan sina muggar och mönsterblad för att göra plats för en ny besökare. Hittills har 19 personer kommit till träffen. 19 personer trängs runt ett bord med plats för 15.

Meri Tidborg har deltagit i klubbens träffar under ett par års tid. Under den tiden har hon stickat frenetiskt på ett sätt som hon inte gjorde tidigare. För henne innebär träffarna en möjlighet att komma ifrån vardagen och umgås, men anledningen till att hon började sticka mer än tidigare var varken stress eller en önskan om ett nytt socialt sammanhang.

– Förut använde jag det för att sluta röka. Istället för att ta fram lilla ciggen, tog jag fram stickningen, säger hon.

Rätt förutsättningar

En av klotlamporna i taket blinkar oavbrutet. Hade det inte varit för sex metallampetter ovanför bordskivan hade nog stickarna haft svårt att urskilja maskorna. Det är inte här de brukar träffas. Stället varierar från gång till gång, men ofta är det just på kaféer de möts. Några gånger har de träffats på pubar, men det finns en nackdel med det.

Cornelia Ivarsson och Sanna Ellesjö sticker för glatta livet.

Jenny Beckman, adjunkt vid högskolan för design och konsthantverk, ser stickkaféer som tillfällen att utbyta erfarenheter.

– De har så dålig belysning, säger Sanna Ellesjö medan hon noggrant växlar mellan mörkt och ljus grått garn.

Många av de som samlats runt bordet sticker med säker hand, men en del av dem är mer osäkra. Stickning kräver inte bara kunskap, utan musklerna i händerna behöver också tränas upp för att klara av påfrestningen. Claes Skölde frågar sig om det är en träningsform som det går att ägna sig åt på gymmet varpå skratt bryter ut runt bordet.

Men vad som krävs för att räknas som erfaren och hur länge någon ska kallas för nybörjare råder det skilda meningar om bland stickarna. Meri Tidborg räknar sig fortfarande som nybörjare, eftersom hon inte har alla de tekniska färdigheter en fullfjädrad stickare har.

– Jag är inte så duktig att jag kan ändra mönster. Det är därför jag är nybörjare, säger hon.

Hon reser sig upp för att fotografera sällskapet. Skaran har utökats till 28 personer

och försöken att få plats med stolar till alla liknar nästan leken hela havet stormar. Flera av de församlade konstaterar att det är ovanligt många på plats. Det skulle till och med kunna vara rekordmånga. Stunden förtjänar att förevigas.

Trådarna hålls fast med långfingret, ringfingret och lillfingret. Tummen och pekfingret spretar åt varsitt håll. Stickkan går mellan dem och hämtar upp tråden. Först en gång. Sedan en gång till. Sedan ännu en gång. Och ännu en gång. Det är lätt att tappa räkningen. Garnet som löper tvärs över handflatan är strävt. Det gäller att behandla det med ömhet, annars kan fibrerna bli skadade och den färdiga produkten oformlig. Maskorna lägger sig intill varandra runt stickan som åkervindan runt en lyktstolpe. Snart är uppläggningsvarvet klart.

Att ta vara på kunskapen

Mitt på dagen, mitt i veckan, på ett annat kafé mitt i centrala Göteborg sitter Jenny Beckman. Hon arbetar som adjunkt på högskolan för design och konsthantverk och undervisar i stickning. Enligt henne är det vanligt att folk ser stickning som förspild kvinnokraft, men hon tror att det kan finnas en feministisk tanke bakom hantverket. En rörelse hon särskilt lyfter fram är den så kallade bohusstickningen.

– Där använde man verkligen kvinnors

Kvällen närmar sig sitt slut och Meri Tidborg, Lina Zachrisson och Claes Skölde stickar varvet ut och börjar packa ihop sina attiraljer.

Garnglädje. Själva materislet kan utgöra en inspirationskälla.

kunskap och klokheter och generositet, säger hon.

Rörelsen föddes i en tid när det rådde stor fattigdom i Bohuslän. Stickningen blev ett sätt för kvinnorna att dra in lite extra pengar till hushållskassan. Landshövdingshustrun Emma Jacobsson ville göra skillnad och fick idén att organisera kvinnor längs Bohuskusten för att de skulle sticka kläder som sedan kunde säljas. Så småningom uppstod den särpräglade stilen, med mönstrade ok på i övrigt enfärgade plagg. Arbetet innebar en extra inkomst såväl som en möjlighet till ökad självständighet för kvinnorna.

– Dels var det den här Emma Jacobsson som inte stod ut med att vara bara en fru, som bara skulle vara med och representera. Det räckte liksom inte för henne. Hon ville göra någonting viktigt. Och sedan också alla de här kvinnorna som var engagerade. Det var många kvinnor som inte hade varit utanför hemmet, säger Jenny Beckman.

Fortfarande flest kvinnor

Hon upplever att arrangemang som exempelvis stickkaféer är bra tillfällen för människor att dela med sig av sin kunskap och sina erfarenheter. Där möts människor i olika åldrar över klass- och etnicitetsgränser. Däremot kvarstår en könsbarriär. De flesta som stickar är fortfarande kvinnor.

– Det är fortfarande någon form av barriär med textil. Jag ser på våra utbildningar som

vi har på Steneby. Där har vi metallgestaltning och vi har möbeldesign med inriktning trä och båda de två är lite hårdare material. Där är det ungefär lika många killar som tjejer. Men hos oss på textil, så är det övervägande tjejer, säger hon.

Jenny Beckman tror att anledningen till att det är så, kan vara att det är mer socialt accepterat att en kvinna ägnar sig åt aktiviteter som traditionellt hör hemma i männens värld än tvärtom.

– En kille som dansar balett är inte lika cool som en tjej som kör truck, säger hon.

I tv-soffan, på spårvagnen, i väntrummet på vårdcentralen. Nästan överallt sitter, står och till och med går människor och stickar. Bakom detta måste det finnas en stark drivkraft. Jenny Beckman tror att det ligger i tiden att vilja hålla på med skapande och lära sig grunderna inom olika hantverk.

– Det är många som vill växtfärga igen. Man vill spinna sitt eget garn, väva sitt material, säger hon.

Av olika anledningar

Att komma hemifrån är en anledning till att en del kommer till Stickklubbens träffar. Andra ser dem som avkoppling eller som chanser till social samvaro. För Sanna Ellesjö innebär träffarna tillfällen att fylla på med inspiration.

– Jag tror inte att jag skulle sticka idag om det inte vore för stickklubben, säger hon.

Kaféets båda dörrar öppnas och tvärdraget fyller på syrenivåerna i lokalen. Många av de ulljumperklädda deltagarna på stickträffen drar en lättadens suck när svalkan når fram till bordet.

– Min hjälte! utbrister Meri Tidborg.

Ytterligare ett par personer har anslutit sig till gruppen. Så fort ett intilliggande bord blir ledigt, lägger sällskapet vantarna på det. Allt för att alla ska få plats. Sorlet överröstar stickklicken och doften av mörk choklad och kalla tepåsar framträder tydligare än ullgarnernas färlukt. En av deltagarna provar ett halvfärdigt alster och 30 par ögon vänds mot henne.

Sticka en maska och dra den förra över. Upprepa detta hela varvet ut. Se till att dra åt garnet ordentligt, annars blir kanten ojämn. Men dra inte åt för hårt. Då kommer den att strama. Sticka den sista maskan och dra över den nästista. Klipp av garnet. Nu återstår bara att fästa lösa trådar.

LÄSTIPS

Sticka vantar sockor och lite till

av Erika Åberg (Bokförlaget Semic)

Sticka retro

av Eva Trotzig (Bokförlaget Semic)

Sticka accessoarer

av Nina Sagulin (Natur och Kultur)

Sedan Meri Tidborg började gå till Stickklubben har hon börjat sticka mer aktivt. Just nu håller hon på med en kofta.

Vid mönsterstickning gäller det att hålla tungan rätt i mun. Sanna Ellesjö stickar en sjal med intrikat mönster.

Dansa igenom gruvstaden Oruro

Varje år arrangerar den gamla gruvstaden Oruro i Bolivia ett tre kilometers långt karnevalståg med dansande djävular och förmän. Människor från olika delar av världen besöker gruvstaden för att delta i den magnifika festen. Jacqueline Montenegro från Göteborg deltog i karnevalsfirandet 2014.

TEXT: SARAH HOLMQVIST

Bild: Privat

Det är tisdag förmiddag den 15 oktober. Hösten är här och det gröna i naturen har nu bytts ut till gult, rött och brunt. Jag befinner mig i Göteborg på ett kafé nära centralen. En kvinna kommer gående mot mig med en barnvagn. Hon är svartklädd och välsminkad, har brunt långt hår med ljusa slingor i. Hon heter Jacqueline Montenegro och är 32 år. I barnvagnen ligger hennes dotter Isabella som nyligen fyllt ett år. Vi går in på kaféet. Här möts vi av en doft av nybakade bullar och bröd, och en miljö som är inspirerad av 1800-talet. Jacqueline går fram till kassan och beställer en lunchbuffé. Hon parkerar vagnen och sätter sig vid ett bord nära ett stort planterat träd i en kruka. Dottern Isabella får sitta i en barnstol. Jacqueline Montenegro är ensamstående mamma med två små barn, Isabella, ett år och Alexander, tre år. Hon är född och uppvuxen i Angered, men har sitt ursprung från Sydamerika. Hennes pappa är från Chile och mamman från Bolivia.

Redan som ettåring fick Jacqueline följa med som åskådare i publiken för att titta på karnevalståget i Hammarkullen i Göteborg. Men intresset för dans kom när hon var ungefär sex år gammal.

– Ju äldre jag blev desto mer tyckte jag att dansen var intressant och då var det genom Hammarkullekarnevalen som jag

kunderelaterar till vår dans och kultur, berättar Jacqueline Montenegro.

När hon var ungefär elva år ville hon börja i en riktig dansgrupp. Hennes föräldrar var oroliga för att hon skulle lämna sina studier och enbart fokusera på dans, men hon stod på sig och fick till slut som hon ville. Och varje år sedan dess har hon deltagit i Hammarkullekarnevalen.

– Den enda gången jag inte var med och dansade var 2009. Då satt jag som publik, och det kändes inte bra. Min dansgrupp ville dansa någonting helt annat än Caporales. Men jag ångrade mig, berättar hon. – Det är så mycket rytmer, glädje och färger i dansen. Jag blir helt exalterad och får endorfiner. Jag får en känsla av frihet och lycka i kroppen.

Caporales

Är en boliviansk folkdans. Det är en intensiv och kraftfull dans som idag dansas under karnevaler och andra stora högtider. Den manliga dansaren bär alltid en hatt och liknar en äldre spansk militärutrustning. De brukar ha bjällror på sina stövlar för att markera rytmen, och enligt originaldansens symboliserar det svansen från skallerormen. De kallas för Capataz, slavarnas förman. Den kvinnliga caporalklädseln består av en minidress med matchande trosor, hudfärg-

ade strumpbyxor och högklackade skor. Dräkterna som dansarna bär är väldigt dyra och kan kosta flera månadslöner. Dansen har därför blivit ett sätt att visa upp sin ekonomiska framgång.

Jacqueline Montenegro började dansa Caporales tack vare hennes morföräldrar. De betydde mycket för henne men gick bort 2003 och 2004. Dansen påminner henne om fina minnen och dansen blir också ett sätt att hedra morföräldrarna. När hon var yngre var hennes största önskan att få vara med i den kända dansgruppen San Simon, att få gå på det kända universitetet San Simon i Bolivia och bli professionell dansare. Men det gällde bara för bolivianska medborgare som var bosatt där. Som tur var startades filialer i hela världen, bland annat i Sverige. Och nu kunde hon äntligen ansöka om att bli medlem.

– När man tillhör San Simon kan man åka vart som helst i världen och börja dansa i de olika dansgrupperna. Man betalar ett medlemskap till Bolivia och ett till dansgruppen i Sverige, berättar Jacqueline. Den svenska filialen startades i Norrköping. Hon åkte dit, gjorde tre olika prov, och blev godkänd. I februari 2014 reste hon till Oruro i västra Bolivia för att delta i karnevalen. Carnaval de Oruro, som det he-

Jacqueline Montenegro beställer en lunchbuffé med sitt barn.

Bild: Sarah Holmqvist

Jacqueline Montenegro tillsammans med sin dotter Isabella. I framtiden vill hon återvända till Bolivia med barnen för att delta i karnevalståget igen.

Bild: Sarah Holmqvist

ter på spanska, är en religiös festival som hålls för att hedra Virgen del Socavón, eller på svenska: Jungfru Maria av tunnlarne i gruvan. Karnevalen äger rum varje år och är en av de viktigaste turistattraktionerna i Bolivia. Under 2014 kom cirka 350 000 besökare och deltagare till karnevalen i Oruro. Varje år på den heliga torsdagen inviger en så kallad Anata Andino karnevalen. Anata Andino är en person från ursprungsbefolkning. Här tackar folket Pachamana och Achachilas, gudar som ansvarar för vind och regn och som bor i bergen, för det gångna årets skörd. De ber även igen om en god skörd för

det kommande året. Själva karnevalen i Oruro börjar på en lördag och varar i tre dagar. Danståget startar vid en busstation i Oruro och avslutas sedan i en kyrka, Iglesia del Socavón. Endast de som är medlemmar i en conjunto, alltså i en dansgrupp eller i ett brödraskap, får delta i tåget genom staden.

– Det var kameror överallt, hög musik i varje hörn, doften av maten. Alla i publiken jublade och vinkade man kände sig verkligen som en kändis, berättar Jacqueline.

Den bolivianska katolska kyrkan bekämpade länge karnevalsfirandet som ansågs vara hedniskt men lyckades inte förbjuda

det. Sedan karnevalen infördes i Bolivia har den förenats bland annat med gruvkulturen som med tiden blev den katolska jungfrun Candelaria gruvschaktens jungfru. I slutet av 1800-talet var den religiösa tron väldigt stark. Deltagarna lovade gruvschaktens jungfru, att dansa till hennes ära under tre år, mot lycka och välstånd som belöning. Traditionen finns kvar än idag och är en stor anledning till att många lägger tid, pengar och krafter på tre kilometers dansande.

Bild: Sarah Holmqvist

Det är så mycket rytmer, glädje och färger i dansen. Jag blir helt exalterad och får endorfiner. Jag får en känsla av frihet och lycka i kroppen.

Karnevalståget i Oruro 2014.

Här är Jacqueline sex månader gammal tillsammans med sina morföräldrar. Tolv år senare besöker hon sin morfars grav.

Utanför den stora kyrkan.

Virgen del Socavón, Jungfru maria av tunnlarne i gruvan.

Bilder: Privat

Inför en tävling är det hårdträning och även en strikt diet om gäller. Men idag när hon är mamma ledig unnar hon sig en tårtbit.

Bild: Sarah Holmqvist

De mest symboliska danserna är morenda, saya och caporales och kommer från Boliviens största stad La Paz, där ättlingar till afrikanska slavar är bosatta. I Caporales gör dansarna narr av de slavar som kom upp sig och blev nitiska förmän i spanjorens tjänst. Dansen morenada skildrar afrikanernas väg till gruvorna, och är idag borgerlighetens dans.

På lördag, som är den första dagen på karnevalen, börjar man med en tydlig dans för Virgen del Socavón. Många deltagare svär att delta i karnevalen i minst tre år i gengäld för att få sin önskan uppfylld. På andra dagen dansar man för Dios Momo som är en mer lättsam gud. Den här dagen präglas av avslappnad stämning och konsumtion av alkohol är tillåten, till skillnad från lördagen.

– Vart man än gick kände man doften av öl och rom och cola. Det bjöds på drinkar överallt för att man skulle orka. Men jag själv drack inte, jag tycker att det är lite respektlöst att gå in helt packad till kyrkan för att be, berättar Jacqueline.

Brokollaps

Under karnevalen i mars 2014 kollapsade en bro över en musikgrupp. I olyckan dog fem personer och dussintals skadades. Bron

klarade inte av den ökade belastningen där folket stod och jublade. Jacqueline och hennes dansgrupp skulle precis börja dansa.

– På grund av olyckan stoppades hela tåget. Vi fick vänta i sju timmar på att de skulle få bort alla skadade. Vi fick börja dansa vid midnatt och blev klara klockan fyra-fem på morgonen, berättar Jacqueline.

När dansgruppen passerade broraset hedrades offren med en tyst minut.

Men det var inte den enda olyckan med dödsfall under karnevalsdagarna. Efteråt meddelade Boliviens myndigheter att 75 personer hade dött, 15 genom våldshandlingar, 37 genom trafikolyckor och 23 av andra orsaker, enligt BBC Mundo.

På karnevalens tredje och sista dag, Rose Monday dansas det Diablada och Morenda. Här samlas alla på ett torg framför en kyrka för att ta farväl av Jungfru Maria av tunn-larna i gruvan. Här ber de om styrka och framgång för det kommande året och tackar för stödet.

– Efter tre dagars dans var man helt slut, många tog av sig skorna och gick barfota men inte jag. Jag hade så mycket adrenalin i kroppen. Visst jag hade ont i fötterna, men adrenalinet var som smärtstillande för mig, säger Jacqueline Montenegro och skrattar.

FAKTA

Virgen del Socavón

Jungfru maria av tunn-larna i gruvan.

Pachamama

Det är en drakliknande fruktbarhetsgudinna. Kallas för moder jord och anses orsaka jordbävningar, står för kärlek.

Achachilas

Bergens gud som har makten över vädret och kan orsaka regn.

Dios Momo

Den glade guden.

Diablada

En djävulsdans från en ursprungsbefolkning från sydamerika.

Morenda

En dans som skildrar afrikanernas väg till gruvorna.

Caporales

En dans där man gör narr av slavar som blev nitiska förmän i spanjorens tjänst.

Passionerade saker att göra

Hemmaspa

Tänd ett ljus, sätt på härlig musik och ta fram oljor och ansiktsmasker. Välj mellan kroppsmassage, hårmassage eller ansiktsbehandling. Det blir romantiskt och roligt.

Present

Man behöver inte fira något speciellt för att köpa en liten present. Det behöver inte heller vara något dyrt, utan det är tanken som räknas.

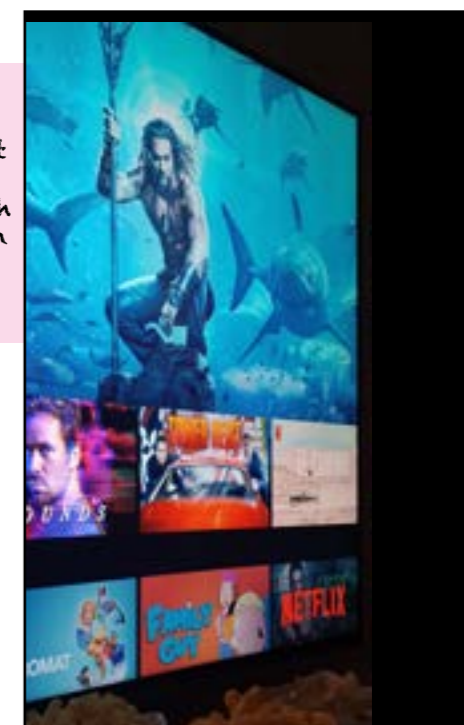

Biokväll hemma

Fixa lite chips, popcorn och något gott att dricka. Ta fram de mysigaste filtarna och kuddarna. Gosa ner dig med din partner och välj en film.

En weekend i Paris

Kärlekens stad. gå på långa promenader och utforska alla gömda områden. Åk högst upp i Paris mest kända sevärdhet Eiffeltornet, och titta på den magiska utsikten tillsammans.

PASSION

FÖR POLITIKEN

Jarmo Uusitalo, kommunalråd för Miljöpartiet i Uddevalla, brukar inte ha så starka känslor för saker och ting – samtidigt har han ägnat sig åt politik de senaste 46 åren och det är en stor del av hans liv.

Varför brinner du för politik?

– Jag tycker att det är viktigt att engagera sig i samhället. Jag vill vara med och utforma det samhälle som jag lever i, förändra det så att det blir så bra som möjligt.

Vilken fråga engagerar dig mest i dagsläget?

– I dagsläget arbetar jag mycket med två saker, det ena är fossilfritt Uddevalla 2030. Jag är biolog från början och jag ser konsekvenserna om vi inte gör någonting, jag vill gärna ha kvar ett fungerande samhälle. Vilket jag inte tror vi har om vi inte gör något åt klimatet. Jag vill att mina barn och barnbarn ska ha ett samhälle som de kan leva i, säger Jarmo Uusitalo.

Pressbild: Uddevalla kommun

Ann-Charlott Gustafsson, ordförande i socialutskottet för Uddevallapartiet i Uddevalla kommun, har alltid haft ett intresse för politik. Men det var när Uddevalla Sjukhus skulle flytta till sin akutmottagning till NÄL som hon gav sig in i politiken på riktigt.

Varför brinner du för politik?

– Därför att det är intressant att delta i de processer som pågår och vara delaktig i de beslut som sker. Det som gjorde att jag

gick in i politiken var att jag höll på med en aktionsgrupp som heter Rädda Uddevalla Sjukhus (RUS) för ett antal år sedan. Det gick ut på att vi skulle stoppa flytten av akutmot-

tagningen till NÄL, säger Ann-Charlott Gustafsson. Men det funkade inte. Då insåg jag att ska man vara med och påverka saker som man inte tycker är rätt, så måste man in i systemet, säger hon.

Vilken fråga engagerar dig mest i dagsläget?

– En mer sömlös organisation när det gäller vård och omsorg. Multisjuka äldre, kroniskt sjuka och personer med psykisk ohälsa som har behov av vård och

Pressbild: Uddevalla kommun

omsorg den slutna sjukvården, de är i behov av vård och omsorg i primärvården och de är i behov av vård och omsorg inom den kommunala omsorgen. De här personerna faller ofta emellan de olika system vi jobbar i. Det hade varit roligt att vara med och dra igång en process som gör det lättare för de här personerna, säger Ann-Charlott Gustafsson.